

Nr 71.

Av herrar **Öman** och **Holmström**, om sådan ändring av skattebetalningssystemet, att skatterna komma att betalas samma år som inkomsten intjänats, m. m.

På senare tid har i vårt land en allt starkare opinion för det gamla önskemålet, att tiden för skatteuppbörden måtte komma närmare tiden för inkomstförvärvet, vuxit fram. Såsom det nu är, har man att erlægga skatterna, eller åtminstone det allra mesta av dem, två år efter inkomståret. Det första året uppbär man inkomsten, året därpå deklarerar man den och under tredje året betalar man hela kommunalskatten och halva kronoskatten. Det är klart, att detta är en oformlighet och en olägenhet. Flera förslag att avhjälpa denna olägenhet hava framkommit. Överståthållare Nothin inlämnade 1937 ett förslag till lösning av frågan till statsrådet och chefen för finansdepartementet. Professor Karl Ljungberg har även i några skrivelser till statsrådet givit förslag till lösning av frågan om skattebetalning samma år som inkomsten. Dessa skrivelser ha rönt stor uppmärksamhet inom pressen, hos organisationer och sammanslutningar och funnit många förespråkare inom allmänheten.

Under värnskattefrågans behandling inom departementet och den urtima riksdagen framkommo en del synpunkter, som även ha tillämpning på det allmänna problemet. Dessa synpunkter böra naturligtvis beaktas vid utarbetande av definitivt förslag till skattereform.

Särskilt framhölls, att den nuvarande häradsskrivare-institutionen icke kunde belastas med det ökade arbete en reform skulle innebära. En omläggning och reformering av hela uppbördsväsendet har länge stått på dagordningen och förslag till dylik har även utarbetats av en kungl. kommitté. Inkomna remissyttranden ge emellertid vid handen att en grundlig omarbetning måste äga rum. Detta gör att ett antagbart förslag tager mycken tid att utarbeta och genomföra, varför en sammankoppling mellan dessa båda frågor skulle uppskjuta lösningen av båda. Själva skattebetalningssystemet har intet direkt sammanhang med uppbördsfrågan utan en omläggning av detsamma kan inarbetas i vilket uppbördssystem som helst, naturligtvis under förutsättning att det erforderliga arbetet kan utföras inom ramen för detsamma.

Det nuvarande tidsläget är emellertid sådant att de förhållanden, under vilka vi leva, äro mycket labila och de växla mycket snabbt och oberäkneligt, icke minst på det ekonomiska området.

Det är därför av mycket stor betydelse, att en omläggning av skattebetalningen så att den sker samma år som inkomsten intjänas sker snarast möjligt. Det hade till och med varit önskvärt, att den redan nu varit genomförd.

Från statens och det allmännas sida har en dylik reform just nu särskilt stor betydelse, då ingen nu kan säga, vad en under detta år debiterad skatt har för verkligt värde, då den betalas om två år. Man vet icke heller om de, som skola betala skatten om två år, ha sådana inkomster, att de även om god vilja finnes kunna göra detta. Den senaste berättelsen från statsrevisorerna har visat, att mycket stora skattebelopp stå på restlängd. Orsakerna härtill äro givetvis mångahanda, men säkert är, att en betydlig del av det resterande skattebeloppet uppkommer därav att skattebetalarna vid betalningstillfället icke haft sådana inkomster, att de kunnat betala sin skatt.

Under de förhållanden, som råda i år och säkert komma att råda åtskilliga år framåt, kan man vara övertygad om, att ännu större restbelopp komma att uppstå på grund av bristande betalningsförmåga, om det nuvarande systemet med två års eftersläpning av skattebetalningen fortsätter. Helt annat blir förhållandet om skatten betalas samma år, som inkomsten intjänas.

Alla de som inkallats till beredskapstjänst, framför allt familjeförsörjare, komma efter nuvarande system att få mycket svårt att betala sin skatt. Detta gäller även ett stort antal affärsinnehavare, vilkas inkomster minskats eller helt upphört på grund av tidsläget. Å andra sidan finnes ett mycket stort antal personer, affärer och industrier, vilka redan detta år göra sig helt andra och större inkomster än under närmast föregående år. Dessa böra så fort som möjligt få dela med sig till det allmänna av sin inkomstökning och icke få uppskjuta med skattebetalningen ett par år, då kanske även deras inkomster ånyo minskats eller kanske t. o. m. upphört. En ändring av betalningssystemet är därför just nu i högsta grad aktuell.

Att ett dylikt system mycket bra går att genomföra är tillfullo bevisat. I Tyskland har ett likartat system redan tillämpats under flera år och vi ha oss bekant, att det numera även genomförts i Frankrike.

Då det sålunda i hög grad är önskvärt, att betalningssystemet omedelbart ändras, men en ändring i uppbördssystemet säkerligen tar lång tid i anspråk, vilja vi föreslå att provisoriska åtgärder vidtagas för att underlätta härads-skrivarnas arbete. Även provisoriska åtgärder förutsätta en utredning men av en helt annan omfattning än hela omorganisationen. Denna utredning bör därför snabbt kunna utföras.

Vi föreslå sålunda,

att riksdagen anhåller att Kungl. Maj:t snarast framlägger ett förslag till ändring i skattebetalningssystemet, så att skatterna komma att betalas samma år som inkomsten intjänas samt att i samband härmed utredning göres och förslag framlägges till ev. provisoriska åtgärder för underlättande av härads-skrivarnas arbetsbörda.

Stockholm den 23 januari 1940.

Ivar Öman.

Nils Holmström.